

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skogscentraler och skogs- brukets utvecklingscentral

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 oktober 2005 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (RP 175/2005 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- biträdande avdelningschef Pentti Lähteenoja och äldre regeringssekreterare Vilppu Talvitie, jord- och skogsbruksministeriet
- regiondirektör Tapio Pouta, Forststyrelsen
- överdirektör Hannu Raitio, Skogsforskningsinstitutet
- ordförande Johannes Leppänen, Mellersta Finlands skogscentral

- distriktsrådgivare Kimmo Hovila, skogsvårdsföreningen Salometsä
- direktör Ilmo Kolehmainen, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
- ordförande Runar Lillandt och utvecklingsdirektör Tapani Mäkinen, Kustens skogscentral
- verkställande direktör Matti Peltola, Maskinföretagarnas förbund rf
- vice skogsdirektör Timo Nyrhinen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- ombudsman Tapio Hankala, Forstmästarförbundet rf
- direktör Hannu Valtanen, Skogsindustri rf
- ordförande Håkan Nystrand, METO - Skogsbranschens Experter rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral ändras. Enligt propositionen ska tyngdpunkten i Skogsbrukets utvecklingscentral Tapios uppgifter mera än tidigare läggas på produktionen av sådana sakkunnigtjänster som skogscentralerna behöver samt på utveckling och koordinering av

skogscentralernas riksomfattande samarbete. Ett allmänt främjande av skogsbruket kvarstår även i fortsättningen som utvecklingscentralens uppgift.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av motiveringarna framgår som propositionens mål att förstärka Skogsbrukets utvecklingscentral Tapios roll som utvecklingscentral för skogscentralerna. Tapios primära uppgift är att producera tjänster för skogscentralerna och att utveckla och koordinera skogscentralernas riksomfattande samarbete. Utskottet noterar att en mängd uppgifter hänför sig till de regionala och självständiga skogscentralernas verksamhet, och för att dessa uppgifter ska kunna skötas effektivt krävs enhetlighet samt ofta även avtal på riksni-vå. För uppgifter av detta slag har skogscentralerna inrättat en inofficiell samarbetsgrupp för skogscentralerna, som sköter uppgifter som är gemensamma för skogscentralerna med stöd av skogscentralernas inbördes samarbetsavtal, vilka har godkänts av de regionala skogscentralernas direktioner, samt de fullmakter som utfärdas av skogscentralernas ledningsmöten.

Utskottet konstaterar också att uppgiftsfördelningen mellan skogscentralerna och utvecklingscentralen i dagsläget är oklar, vilket har bidragit till en situation där skogscentralerna genom ett ömsesidigt avtal har inrättat den ovan nämnda samarbetsgruppen för skogscentralerna. Därför anser utskottet att den aktuella lagen skapar klarhet i verksamhetsrelationerna mellan utvecklingscentralen och skogscentralerna och bidrar till att skapa förutsättningar för utveckling av skogscentralernas arbete. Utfrågningen av sakkunniga ger vid handen att de uppgifter som skogscentralernas samarbetsgrupp har haft hand om på grund av den föreslagna lagändringen kan övertas av utvecklingscentralen. Därmed kan samarbetsgruppen läggas ner vilket också utskottet förutsätter.

Utskottet poängterar också rent allmänt att de regionala skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet framdeles i alla avseenden bör utvecklas därhän att klara kostnadsfördelar uppnås. I en utredning som utskottet tagit del av konstateras att de främsta kostnadsfördelarna kan uppnås genom centralisering av skogscentralernas förvaltnings- och stödtjänster, gemen-

samt anlåtande av skogscentralernas sakkunniga, samordnande och certifiering av skogscentralernas verksamhetssystem, ökat utnyttjande av beställar-utförarmodellen, utveckling av elektronisk kommunikation, förnyande av produktionen och upprätthållandet av information om skogstillgångarna, centralisering av skogscentralernas datasystem samt utvecklande av kundtjänsterna så att kunden oavsett skogens läge får information om sin egen skog varvid infotjänsterna kan utökas kvalitativt och kvantitativt. Även om det aktuella lagförslaget inte leder till omedelbara kostnadsfördelar, anser utskottet det viktigt att lagen främjar skogscentralernas riksomfattande samarbete så att de ovan konstaterade utvecklingsprojekten kan genomföras. Utskottet finner det angeläget att jord- och skogsbruksministeriet följer upp uppfyllelsen av noggrant uppställda mål vid årliga resultatförhandlingar med skogscentralerna. Samtidigt konstaterar utskottet att omläggningen bör ligga grund för en mer omfattande utveckling av skogscentralerna. På grund av de förväntningar om förnyelse och utveckling som ställs på skogscentralernas verksamhet behöver centralerna ökade gemensamma utvecklingsresurser som de själva kan styra.

Med hänvisning till det ovan anförda förutsätter utskottet att jord- och skogsbruksutskottet senast i slutet av 2006 tillställs en utredning om lagändringens inverkan på utvecklandet och effektiviseringen av skogscentralernas verksamhet (*Utskottets förslag till uttalande*).

Utskottet framhåller betydelsen av lagförslagets 10 § om utvecklingscentralens direktion när man konsoliderar utvecklingscentralens roll i utvecklandet av skogscentralerna. Direktionen, bestående av sju medlemmar, tillsätts av jord- och skogsbruksministeriet. Eftersom skogscentralerna själva har det yttersta ansvaret för utvecklingen av sin verksamhet finner utskottet det ändamålsenligt att man ökar antalet företrädare för skogscentralerna i utvecklingscentralens direktion. Dessutom menar utskottet att utvecklingscentralens personal ska välja sin före-

trädare i direktionen bland sina egna medlemmar.

Utskottet har tagit del av en utredning enligt vilken målet ursprungligen var att den nu aktuella propositionen skulle ha omfattat också bestämmelser om organiserande av skogscentralernas myndighetsverksamhet. För utredning av konstitutionella frågor avskildes dessa bestämmelser dock för separat beredning. Utskottet anser det viktigt att arbetet på en lagrevidering som främjar skogsbruket också i detta avseende kan utföras i skyndsam ordning.

I sitt betänkande om regeringens proposition med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (JsUB 8/2004 rd — RP 174/2004 rd) förutsatte utskottet att förberedelserna för en övergripande revidering av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk startar med en gång och att en proposition om reformen föreläggs riksdagen senast den 1 januari 2006. Också i detta sammanhang talar utskottet för att den övergripande revideringen av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ska slutföras i skyndsam ordning. Vid revideringen bör man öka stödets effekt och samtidigt förtydliga och förenkla stödsystemen. Samtidigt betonar utskottet starkt att måluppfyllelsen för det nationella skogsprogrammet 2010 kräver ytterligare insatser för egentlig skogsvård och skogsförbättring. Tilläggsresurser kan uppbringas redan inom ramen för de nuvarande finansieringsramarna genom effektivisering av skogscentralernas verksamhet och genom förnyande av stödbestämmelserna i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet förslaget behövligt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget med ändringsförslagen nedan.

Detaljmotivering

9 a §. Enligt erhållen utredning anknyter bestämmelserna om behörighetsvillkor i lagförsla-

gets 9 a och 10 b § till bestämmelserna om fritt val av arbete och yrke enligt 18 § 1 mom. i grundlagen. Därför ansåg man det inadekvat att regleringen enligt lagförslaget med stöd av öppet bemyndigande kan utföras genom förordning. Då en utredning som utskottet tagit del av dessutom visar att man redan nästa år avser att lämna riksdagen en ny proposition med lagbestämmelser om behörighetsvillkor för skogscentralernas och utvecklingscentralens personal, föreslår utskottet att paragrafens 3 mom. stryks.

10 b §. Med stöd av vad som anförs ovan vid 9 a § föreslår utskottet att paragrafens 3 mom. stryks.

12 §. Utskottet har gjorts uppmärksam på att man enligt propositionens motiveringar i fråga om avgifter för skogscentralernas och utvecklingscentralens prestationer avser att närmare bestämmelser om dessa prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. När man beaktar att bestämmelserna om bemyndiganden i lagen om grunderna för avgifter till staten inte har preciserats sedan grundlagen trädde i kraft har man ansett det tydligare att 12 §, som enligt förslaget ska ändras, kompletteras med en ny bestämmelse om bemyndigande. Utskottet föreslår därför att paragrafen kompletteras med ett nytt 3 mom. enligt vilket närmare bestämmelser om avgifter för skogscentralernas och utvecklingscentralens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

*Utskottets ändringsförslag***Lag****om ändring av lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 18 december 1995 om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) 3 §, 4 § 2 mom., 10 § och 12 § 1 mom., av dem 10 § sådan den lyder i lag 1141/2003, samt

fogas till lagen nya 9 a § (*utesl.*), 10 a § (*utesl.*) och 10 b § samt till 12 § ett nytt 3 mom. som följer:

3 och 4 § (Som i RP)	(3 mom. <i>utesl.</i>)
9 a §	12 § <i>Avgifter för prestationer</i> (1 mom. som i RP)
<i>Skogscentralens direktör och övriga personal</i> (1 och 2 mom. som i RP) (3 mom. <i>utesl.</i>)	— — — — — <i>Närmare bestämmelser om när skogscentralens och utvecklingscentralens prestationer är avgiftsbelagda utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (Nytt)</i>
10 och 10 a § (Som i RP)	
10 b §	<u>Ikraftträdandebestämmelsen</u> (Som i RP)
<i>Utvecklingscentralens direktör och övriga personal</i> (1 och 2 mom. som i RP)	

Utskottets förslag till uttalande

Regeringen förutsätter att jord- och skogsbruksutskottet före utgången av

2006 tillställs en utredning om lagändringens konsekvenser för utvecklingen och effektiviseringen av skogscentralernas verksamhet.

Helsingfors den 2 december 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent
vordf. Harry Wallin /sd
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kauppila /vänst
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent

Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Jari Leppä /cent
Minna Lintonen /sd
Reijo Paajanen /saml
Erkki Pulliainen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.